

**ВИКИРИСТАННЯ МЕТОДИКИ CLIL НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Дудар О.В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української та іноземних мов
Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна*

Золотник В.А.

*студентка факультету економіки та менеджменту
Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна*

У сучасних умовах глобалізації та зростаючого попиту на фахівців, які володіють іноземними мовами у своїй галузі, особливо важливим є формування комунікативної компетенції випускників закладів вищої освіти. Саме тому іноземна мова поступово стає не метою мовної освіти, а засобом здобуття професійно-значущих знань та умінь. У зв'язку з цим актуальним є предметно-мовне інтегроване навчання, що знайшло відображення у підході CLIL (Content and Language Integrated Learning).

Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) з'явилася як розвиток методу «занурення в мову», але значно відрізняється від неї. Найчастіше зустрічається таке її визначення: дидактична методика, що дає змогу сформувати у студентів лінгвістичні й комунікативні компетенції мовою, що не є для них рідною, у тому ж навчальному контексті, у якому відбуваються формування й розвиток загальнонавчальних і професійних знань та умінь [1]. Проблему предметно-мовного інтегрованого навчання у своїх роботах розглядали вітчизняні (Г. Гусєва, Л. Потенко, М. Тадеєва, О. Ходаковська) та зарубіжні (М. Аллен, Л. Коллінз, Д. Марш) науковці. CLIL відноситься до ситуацій, коли предмети або їх частини вивчаються іноземною мовою з подвійною метою, а саме – вивченням змісту з одночасним вивченням іноземної мови [2].

Характерною рисою CLIL є погляд на мову не як на об'єкт, що вивчається, а як на засіб вивчення професійно-орієнтованої навчальної дисципліни. Отже, реалізуються принципи вивчення навчальної дисципліни через мову і вивчення мови через навчальну дисципліну. Це значно підвищує мотивацію студентів, оскільки вони розуміють, що так досягають двох цілей у межах однієї навчальної дисципліни. У класичному варіанті CLIL інтегрує такі чотири основні складові частини: відповідно підібраний зміст (content), активізація мисленнєвої діяльності (cognition), взаємодія (communication) та культурна складова частина (culture) [3]. Вони, відповідно, формують переваги використання даної методики: контекстне навчання (вивчення іноземної мови у контексті фахової дисципліни), підвищення мотивації, розвиток когнітивних навичок (критичне мислення, аналіз та синтез інформації) та інтердисциплінарність (об'єднання мовних та предметних знань).

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Особливі вимоги при використанні CLIL на заняттях іноземної мови у ЗВО висуваються до підбору навчального матеріалу й розроблення завдань до нього. Вибір навчальних матеріалів буде залежати від структури курсу, певного закладу освіти. Існує три такі базові моделі курсу: – розширення мовної освіти (одна або дві години на тиждень присвячуються роботі з матеріалами з окремих тем предмета або декількох предметів); – модульне викладання (на різних етапах навчального процесу включаються модулі вивчення окремого або декількох предметів іноземною мовою); – часткове злиття з предметом (до 50% навчальних занять з іноземної мови проводяться у форматі методики CLIL). За змістом навчальний матеріал може повторювати або доповнювати матеріал, вивчений на основних заняттях з предмета [4].

Зауважимо на викликах використання предметно-мовного інтегрованого навчання при викладанні іноземної мови у закладах вищої освіти. Перш за все, CLIL передбачає ґрунтовні знання викладачем-філологом не лише свого предмета, а й фахових дисциплін, що вивчають студенти. Тож доцільним є використання міжпредметних зв'язків та додаткове попереднє навчання-консультування викладачів. Співпраця з НПП випускових кафедр також вирішить проблему вибору навчального матеріалу, адже адаптований чи автентичний матеріал повинен відповідати мовному та предметному рівню знань студента. Труднощі також виникають з оцінюванням – слід чітко розмежовувати оцінювання мовних навичок і предметних знань або вміння їх обґрунтовано поєднувати.

Отже, використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) чи її елементів дає змогу оптимізувати процес мовної підготовки студентів у ЗВО завдяки інтеграції іноземної мови та профільних дисциплін, може стати інструментом удосконалення умінь та навичок для міжкультурної комунікації і подальшого самостійного навчання. Ефективність її впровадження залежить від якості підготовки викладача, продуманого планування та підтримки з боку навчального закладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ball Ph. Article: What is CLIL? English Language Resource. Macmillan Education. 2013. <https://www.onestopenglish.com/clil/article-what-is-clil/500453.article>
2. Ball Ph. Article: Defining CLIL parameters. English Language Resource. Macmillan Education. 2013. URL: <https://www.onestopenglish.com/clil/article-defining-clil-parameters/550513.article>
3. Coyle D. Content and language integrated learning. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 182 p.
4. Гусева Г. Можливості профілізації викладання іноземних мов на інтегрованій мовній платформі CLIL. Сучасні підходи до навчання іноземної мови. Шляхи інтеграції школи та ВНЗ : Матеріали V Міжнародної конференції (Харків, 17 квітня 2015 р.) Харків, 2015. С. 28–30.